

Selecció de poemes de 'Viatge d'un moribund', de Joan Sales (Club Editor, 2013)

5

Vespre

Vespre, la teva llum alta i malalta es fon
com un bàlsam antic damunt el cos del món.
En el fons del teu pit ¡enyoro tantes hores
que no he viscut mai! (Com els qui ja no són
i que s'estan, immòbils, a les rítmiques vores
d'un oceà oblidat i més que tu pregon...)

Vespre ¡que penetrants que són els teus calfreds,
els teus enyoraments malsans, les teves sets
sense nom! El meu cor, fràgil llàntia nocturna,
tremola en la foscor, entre milers d'aquests
éssers que alcen el vol quan mor l'última espurna.
Sobre el meu front roent sento els teus besos freds.

¡I que feble que sóc, Vespre, al fons del teu pit!
¡Ah, que vingui de pressa la comprensiva Nit
a ungir amb oli d'oblit les secretes ferides!
Vespre, que feble sóc, que feble i que petit
al fons d'un oceà d'ombres, d'astres, de vides,

portant com un estigma damunt el front escrit
l'orgull, l'horror, el somni, l'odi —folles mentides.

Quan ve fins al meu llum la germana falena
 i, havent callat per fi totes les seves veus,
 imperceptiblement la gran ciutat alena
 com una bèstia enorme adormida als meus peus;

després que dins la casa tot allò que es movia
 ha caigut en el son, aigua endins de la mort,
 mentre en la fosca brillen, amb còmplice harmonia,
 la caoba, i l'aranya de cristall, i els marcs d'or;

un foc subtil i clar passa al llarg de les venes
 i fa vertiginosa i lúcida la sang.
 ¡Ai de qui s'hi abandona! Tot ert, els ulls en blanc,
 se'n va enllà, cap al mut oblit de les sirenes.

—Sols et diràs poeta si, més fort que el moment,
 fueteges la faç canviant dels Temibles
 i els arrenques, viril domador, un document
 amb el segell autèntic dels regnes invisibles.—

Barcelona, 1936.

23

Ànimes minades

*... perspicuum debet esse animos, cum e corpore
 excesserint, siue illi sint animales, id est spirabiles,
 siue ignei, sublime ferri.*

Tusculanes

Bé conec (perquè sóc més vell que els meus records)
 aquestes nits calentes tan riques en fantasmes
 en què, com un encens, enlaira els seus miasmes
 la Terra, tota xopa de la suor dels morts.

—Les larves (diu l'un d'ells) han obert galeries

dins meu com en un vell in-fòlio. També jo
t'he minat tenaçment, ànima meva en flor.
Sols jo conec el laberint; i tu somnies.—

Minades per cinc larves que anomenem Sentits,
floten en el gran buit dels espais infinits
les pobres ànimes, mancades
d'ulls, entre les tenebres i en el fred absolut,
per invisibles fils encara al cos lligades
i dolçament abandonades
a un somni molt estrany —¡res del que hem conegut!

La Pobla d'Albortó, 1937.

33

Adolescència

Quan la precocitat a un cor tot àvid obre
el tenebrós imperi dels perfums, on es perd,
i aprèn a distingir en el confús concert
la nota de l'amor, estranyament salobre;

com un vell llop de mar que els esperits recobra
quan el record li duu un aire espès i verd,
en un viatge incert somnia bo i despert
i li brillen els ulls, profunds com els d'un pobre

que ensuma pa calent a la porta d'un forn.
Durant les denses nits, del seu capçal entorn,
vols de somnis malsans brunzen en les tenebres.

Així, quan l'illa s'obre al pol·len de les nits,
entorn de qui s'adorm vora els pantans florits
brunzen aquells eixams que inoculen les febres.

Macorís, illa d'Haití, 1941.

Fent clacar els llargs fuets, i des de la savana,
 uns negres a cavall els duen fins al mar.
 Allà es paren, atònits, de cara al capaltard.

Un baf, com de tristesa molt estúpida, emana
 dels grans bous. Obstinats, el seu mugit covard
 flota en la pau del vespre com una veu humana.

—¿Per què, davant del mar, mugiu tan llargament?
 L'home, sempre amatent a l'engany d'un navili,
 sap mirar sense horror el mar i l'occident.

Tota terra inspirant-te el tedi d'un exili,
 home, sols tu saludes l'horitzó amb joia al cor,
 de tots els bestiaris marcats per a la mort.

Macoris, illa d'Haití, 1940.

Només creuen en el diví els qui ho són.

Hoelderlin

Màrius, si d'aquell món on ets em veus i sents,
 com el qui des d'un cim veu al fons de l'obaga
 els caminants tan xics i lents
 entre la brossa que el camí els amaga;

i si en aquella vida pot quedar algun caliu
 dels records i els afectes que en aquest món perduren,
 pobres larves que som, soles entre el que viu
 a pensar un aire lliure on Temps i Espai s'aturen;

potser aquests versos meus, de set i angúnia plens,
 t'arribin com el bruit confús que fa la fronda

o com el balbuceig dels jaios i dels nens
o els mots d'un adormit que de sobte es deixonda.

Coyoacan, 1947.

65

Floridures d'humitat

Els aiguats que cada any inunden el jardí,
amb el seu tuf romàtic i alenades impures
fan brotar a les parets borroses floridures
com taques d'unes mans que temps ha van morir.

Jo sé que des del fons del seu no-res, l'Ahir
pot estendre una mà invisible, i marcar-la
a la meva paret, mentre la pluja em parla
i un pòsit tenebrós sento agitar-se en mi.

¡Que és dolorós i dolç, quan de la terra humida
ve el baf de tot allò marcit per sempre més,
fer aquest esforç suprem, a què una veu em crida
—gairebé imperceptible de tan llunyana que és—,

per recordar un passat difunt, que sols perdura
quan plou, com una antiga taca de floridura!

Coyoacan, 1945.